

Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA
prezident

PŘÍLOHA

Novela autorského zákona – souhrn nejdůležitějších změn, které byly navrhovány do novely autorského zákona a nebyly MK ČR přijaty, a souhrn nejproblematictějších bodů vládního návrhu novely autorského zákona

1. Souhrn nejdůležitějších navržených změn, které nebyly akceptovány MK ČR

- **Přiměřená odměna v audiovizí**

Vzhledem k relativně vysokým nákladům na výrobu audiovizuálních děl je v praxi zcela běžné a velice časté, že výrobce audiovizuálního díla získá všechna práva od jednotlivých autorů děl, která jsou do audiovizuálního díla zařazena, a to na dobu trvání jejich majetkových práv, tedy na dobu 70 let po smrti autora. Autor se musí ve většině případů spokojit s relativně nízkou fixní odměnou za užití svého díla bez nároků na další odměnu odvozenou od výnosů z licence s tím, že po celou dobu běhu práv již nedostane z užití děl žádnou odměnu. Navržená úprava řešila tuto situaci tak, že po uplynutí 10 let od zveřejnění audiovizuálního díla a v případě, že odměna není smluvna procentně ve vztahu k výnosu z užití děl, bude mít autor právo vůči uživateli děl na dodatkovou, respektive přiměřenou odměnu.

- **Odstranění 20 % pravděpodobnosti pro dovozce reprografických přístrojů**

Aktuální znění autorského zákona ohledně 20% pravděpodobnosti při platbě náhradních odměn při dovozu reprografických zařízení se do současného znění autorského zákona dostalo poslaneckou novelou zákona v důsledku tlaku dovozců. Nicméně výše náhradní odměny je stanovena vyhláškou MK ČR a z této odměny je hrazeno kolektivním správcům pouhých 20%. Jedná se o legislativní a nesystematický trik, kde je vyhláškou stanovená odměna snižována na jednu pětinu, čímž se Česká republika dostává na absolutní chvost ve výši těchto náhradních odměn při srovnání s relevantními úpravami v zahraničí.

- **Revize úpravy odměny za „kopírování“ paušální platbou za přístroj**

V aktuální úpravě je stanoveno, že osoba, která je povinna odvádět náhradní odměnu z vyhotovených tiskových rozmnoženin na objednávku jiné osoby, platí odměnu v závislosti na počtu zhotovených tiskových rozmnoženin. Tento systém placení náhradní odměny je neprůhledný, těžko kontrolovatelný a administrativně náročný pro všechny zúčastněné osoby. Návrh, vytvořený a podporovaný jak komerční tak nekomerční sférou, spočíval v tom, že se bude platit paušální odměna za jeden přístroj a měsíc podle toho, kde budou reprografická zařízení umístěna.

2. Nejproblematictější body vládního návrhu novely AZ

- **Vypuštění zúžení výčtu veřejných knihoven, které nemají platit odměnu za půjčování**

Při přijetí novely autorského zákona v roce 2006 byla v rámci návrhů poslanců neúměrně rozšířena množina knihoven, které neplatí náhradní odměnu za půjčování. Úprava náhradních odměn za půjčování, která má základ v komunitární úpravě, je tak výrazně omezena a jde proti smyslu i rámci evropské úpravy i vlastnímu smyslu odměny.

Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA
prezident

- **Nedoplněna odměna za půjčování pro nakladatele + zvýšení této odměny pro autory**

MK ČR nezařadilo do textu novely autorského zákona novou úpravu náhradní odměny za půjčování. Aktuálně je tato odměna placena ve výši 0,50,-Kč za jednu absenční výpůjčku a náleží pouze autorům, byť Směrnice EU o informační společnosti umožňuje, aby tento typ náhradní odměny dostávali i nakladatelé děl a to především slovesných, kteří stejně jako autoři přicházejí o část ze svých výnosů z toho důvodu, že díla jsou více půjčována, než kupována. Nakladatelé navrhovali, aby byla stanovena nová náhradní odměna pro nakladatele ve výši 1,-Kč za každou absenční výpůjčku, a aby byla povýšena náhradní odměna za půjčování pro autory na výši 1,-Kč za každou absenční výpůjčku. Tento návrh byl také součástí tzv. „knihovního balíčku“, který se snažil nově vybalancovat nová práva pro knihovny a práva nositelů práv. Podobná praxe je běžná v řadě evropských zemí. Za zmínku také stojí, že podle aktuálního vládního návrhu by autorům nebyla dorovnána ani inflace za posledních devět let. Přitom zákon by měl být v platnosti dalších mnoho let a zcela tak rezignuje na spravedlivou odměnu pro ty, kteří stojí u zrodu autorských literárních děl.

- *Zařazení výjimky pro karikaturu a parodii je nevhodné pro některé kategorie děl, především pro díla užitá v divadelních představeních.*